

Regionalna Konferencja Firm Komunalnych

Augustów, 28 – 30 sierpnia 2019

W dniach 28 – 30 sierpnia 2019 roku odbyła się w Augustowie kolejna (już ósma) Regionalna Konferencja Firm Komunalnych. Program składał się z dwóch części – obejmował warsztaty poświęcone kwestiom cen – „Czy woda może być droższa i jak to zrobić przy pomocy taryfy” (G. Gałabuda) oraz części wykładowej, w tym prezentacje wybranych firm. Na uwagę zasługuje to, że prezentacje firmowe skupiały się na konkretnych, mniej typowych realizacjach i nie ograniczały się do typowych wystąpień promocyjnych. Przez cały czas zwracano uwagę na znaczenie elementu jakości, niezależnie od konkretnego producenta (dostawcy).

Część wykładowa obejmowała następujące wystąpienia:

- Założenia techniczne modernizacji oczyszczalni ścieków w Augustowie (L. Dzienis);
- Standardy dla wód opadowych (Z. Suligowski);
- Efektywne rozwiązania firmy WILO dla wody i ścieków (A. Halicka, T. Żmijewski);
- Zakres i możliwości finansowania inwestycji branży wodno-kanalizacyjnej w ramach nowej perspektywy środków unijnych (B. Wiśniewska);
- Usuwanie twardości w wodzie surowej i uzdatnionej. Usuwanie osadów w instalacjach wodociągowych. Dezynfekcja przy zastosowaniu różnych mediów (R. Wódkowski);
- GIS i model matematyczny jako podstawowe narzędzie podejmowania decyzji w przedsiębiorstwie wodociągowym (J. Boborowski);
- Dobór technologii zgrzewania rur PE w branży wodno-kanalizacyjnej (R. Kapusta, K. Grzegorzczak);
- Czyszczenie sieci kanalizacyjnej a prace udrażniające, różnice w technice pracy i wykorzystywania sprzętu (M. Tarnowski);
- Dobór technologii renowacji sieci wodno-kanalizacyjnej (P. Dmowski, P. Nurzyński);
- Charakterystyka porównawcza różnych rodzajów urządzeń stosowanych do odwadniania osadów komunalnych i przemysłowych (G. Baklanov);
- Standardy jakościowe gwarancją niezawodności urządzeń w branży wodno-kanalizacyjnej (M. Brzozowski).

Podsumowując wystąpienia oraz głosy w dyskusji, należy podkreślić, że:

- 1) Generalnym problemem funkcjonowania systemów jest brak aktualnych standardów. Zagadnienie jest aktualne nie tylko w odniesieniu do zagospodarowania wód opadowych. W stosunku do tych ostatnich, szczególnie na skutek nowych regulacji prawnych, oczekiwana jest tendencja do przekazywania zadania przez gminy przedsiębiorstwom wodociągów i kanalizacji. Istotą problemu jest to, aby przekazanie odbywało się w cywilizowanych warunkach, przy jednoznacznym określeniu praw, kompetencji oraz zasad finansowania (zarówno w odniesieniu do inwestycji, jak też eksploatacji).
- 2) Tematyka ekonomiczna zajmuje szczególne znaczenie w działalności firm komunalnych. Jest to przede wszystkim konsekwencją zmian sposobu określania taryf w aktualnym prawie wodnym. Przy wprowadzaniu nowych opłat szereg kalkulacji zaniżało rzeczywiste koszty, przy tym ważnym problemem są różne obietnice polityków.
- 3) Z problemami finansowania inwestycji, w tym w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, wiąże się nowa perspektywa finansowa (2021-2027), w tym zwłaszcza cięcia w funduszu spójności. Dla Polski oznacza to realny spadek środków o około 23%. W przypadku branży wodno-kanalizacyjnej sytuacja jest wprawdzie korzystniejsza, ale pojawił się element regionalizacji. Środki będą przyznawane rejonom o relatywnie (w stosunku do średniej europejskiej) niższych dochodach. Oznacza to dodatkowe problemy dla kilku regionów w Polsce. Ponadto wymagany jest udział własny na poziomie przekraczającym 10%. W warunkach specyficznej sytuacji budżetów lokalnych oraz niedoszacowania taryf może być to istotną przeszkodą.
- 4) Oddzielny problem współfinansowania inwestycji ze środków europejskich stanowi konieczność rygorystycznego zachowania terminów. Egzekwowane będą wskaźniki minimalnej koncentracji wynoszące (w warunkach polskich) 120 mieszkańców/km, przy czym dla obszarów Natura 2000 dopuszcza się 90 mieszkańców/km. Taka regulacja będzie stanowić istotny hamulec przy podejmowaniu rozdmuchanych inwestycji na dominujących w Polsce terenach o niskich wskaźnikach zagęszczenia

ludności. Ostatecznie w granicach tych nie mieszczą się obecne wskaźniki dla terenów wiejskich.

- 5) Przyjmowanie właściwych rozwiązań technologicznych odgrywa szczególną rolę w celu zapewnienia normalnych warunków eksploatacji. Konieczna jest modernizacja szeregu istniejących przestarzałych technologicznie obiektów. Charakterystycznym problemem są liczne przepompownie ścieków, gdzie poddaje się w wątpliwość celowość tradycyjnych remontów starszych obiektów. Współcześnie dostępne są zestawy pozwalające na gruntowną przebudowę obiektów przy minimalnej interwencji technicznej.
- 6) Mówiąc o systemie informacji GIS, trzeba podkreślić, że nie chodzi tu tylko o tradycyjne gromadzenie danych. Nowe rozwiązania pozwalają na łączenie z sobą danych ze wszystkich elementów systemu i porządkowanie kompleksowej informacji. Pozwala to efektywnie wspomagać zarządzanie systemem, jak również podawać przez SMS informacje o zaistniałych sytuacjach bezpośrednio klientom.
- 7) Współczesne wyposażenie eksploatacyjne pozwala realizować czynności wcześniej praktycznie niemożliwe. Jednak wyposażenie musi spełniać określone wymagania, podobnie jak w przypadku GIS nadrzędne znaczenie należy przykładać do kwestii jakości. Wyposażenie starsze (nie chodzi tu tylko o wiek, ale przede wszystkim o standard techniczny) nie pozwala na oczekiwaną

realizację zadań. Popularne samochody reprezentujące technicznie starsze rozwiązania nie są w stanie pracować wystarczająco sprawnie. Przykładowo część z pojazdów pozwala tylko przesuwac zanieczyszczenia, udrażniając konkretny przewód, powodując problemy na kolejnych odcinkach. Szereg z kamer TV po prostu nie nadaje się do wykonywania skutecznych przeglądów i planowania na ich podstawie działań.

- 8) Oddzielnym problemem pozostaje nadal nadzór nad realizacją, w tym prawidłowością wykonywania połączeń. Nawet nowoczesna zgrzewarka bez właściwej kontroli nie pozwala na uzyskanie szczelnych złączy. Ostatnie doświadczenia świadczą jednoznacznie o tym, że zagadnienie pozostaje nadal bardzo aktualne.
- 9) Generalnie wysuwane jest bardzo wiele zastrzeżeń w stosunku do jakości prac projektowych. Odnosi się to również do systemu projektuję – buduję. Dwuznaczna sytuacja przyszłego eksploatatora w trakcie procesu inwestycyjnego bardzo utrudnia (a nawet uniemożliwia) skuteczny wpływ na uzyskanie oczekiwanej jakości rozwiązań. Negatywny wpływ na proces projektowania wywiera rozproszenie i rozdrobnienie struktur.

Prof. dr hab. inż. Ziemowit Suligowski
Instytut Politechniczny PWSZ w Elblągu